

کتاب کارگردان کاربلد

همزمان با فیلمبرداری مجموعه تلویزیونی کیانوش عیاری، کتابی درباره این کارگردان منتشر شد

در عین حال که از بهشت زهرا خبر می‌رسید که تصویربرداری مجموعه تلویزیونی «۸۷ متر» کیانوش عیاری به گورستان معروف جنوب غرب تهران رسیده‌است، چند کیلومتر این‌سوتر در مرکز تهران، از دفتر نشر لگا اطلاع دادند که کتابی درباره این کارگردان کاربلد منتشر شده‌است. نام کتاب «کیانوش عیاری؛ فراسوی سینما» است و سعید احمدی علیایی آن را نوشته‌است. به گفته مولف اثر، عنوان کتاب بر اساس سبک سینمایی عیاری انتخاب شده‌است؛ چراکه برای **ا** مهم‌ترین مسأله خود سینماست و اگر کسی با شیوه کاری عیاری آشنایی کافی داشته‌باشد، می‌تواند آثار دیگر فیلمسازهای مهم تاریخ را هم با درک بهتری تماشا کند.

«کیانوش عیاری؛ فراسوی سینما» کتابی برای تحلیل سبک و شیوه کارگردانی این کارگردان سینمای ایران است. احمدی علیایی می‌گوید همان‌طور که در مقدمه کتاب اشاره کرده، واژه فراسو در عنوان کتاب به‌جایگاهی اشاره دارد که از آن، سینما به دقیق‌ترین شکل ممکن دیده می‌شود. اگر کسی سینما را از همان جایی‌که کیانوش عیاری ایستاده ببیند، دید بسیار عمیق و دقیق‌تری از فیلمسازهای مهم تاریخ به دست می‌آورد و مولف کتاب، وظیفه اصلی این‌اثر را رساندن خواننده به چنین جایگاهی می‌داند.

فرآیند جمع‌آوری داده‌های میزانشن و دکوپاژ آثار عیاری برای درج در این‌کتاب، از سال ۹۳ شروع شده و اواخر سال ۹۷ بوده که نگارش اثر براساس شواهد آغاز شده‌است. این کتاب اوایل سال ۱۳۹۹ نیز به ناشر تحویل داده شده‌است.

نویسنده در بخش اول کتاب، بر بررسی چند قسمت از مجموعه تلویزیونی «روزگار قریب»، قواعد حاکم بر کارگردانی عیاری را مشخص کرده‌است؛ معیارهایی که میزانشن و دکوپاژ آثار وی را سازمان می‌دهند. بخش دوم نیز با توجه به قواعد بخش اول، اصول زیباشناختی سینمای عیاری را تبیین می‌کند؛ اصولی که تعیین‌کننده قواعد هستند. سومین بخش کتاب ماحصل محتوایی و مفهومی اثر است و بر اساس یافته‌های بخش اول و دوم، پنج فیلم سینمایی شبیح کژدم، آن‌سوی آتش، آبادانی‌ها، خانه پدری و کانپه را از کارنامه عیاری تشریح می‌کند. این کتاب با ۲۰۱ صفحه، شمارگان ۷۰۰ نسخه و قیمت ۳۲ هزار تومان منتشر شده‌است. بسیاری از اهالی سینما و به‌خصوص آنها که اهل کتابخوانی هستند و دل درگرو سینما دارند، مدت‌هاست جای خالی چنین کتابی را احساس می‌کنند؛ کتابی که با رویکرد تحلیل به سینمای عیاری بپردازد و نکات و پیرایه‌های برجسته و پیشنهاددهنده آن را برشمارد.

کتاب تازه ایرانی‌ها در بغداد

می‌خواهیم کتابی را به شما معرفی کنیم که موضوعش بسیار یکر است؛ در این کتاب به موضوعی پرداخته می‌شود که تاکنون کسی مطرح نکرده است؛ رسانه‌های مخالف ادعا می‌کنند روز قدس بهانه‌ای برای نفوذ ایران در جهان اسلام است، در صورتی که چنین مساله‌ای صحت ندارد. این مباحث در کتاب «علمای شیعی و حمایت از فلسطین» (علماء الشيعة ونصرة القضية الفلسطينية) نوشته صلاح عبدالرزاق مطرح شده که اخیرا رابزنی فرهنگی ایران در بغداد آن را منتشر کرده‌است.

علی رستگار

سینما

۳۱ خرداد سال ۶۰

در دهلاویه، زندگی مردی به‌پایان رسید که سرپرشوری داشت و زیست عاشقانه، عارفانه، هنرمندانه و ماجراجویانه‌اش، شخصیت منحصربه‌فردی از او ساخته بود. کسی که با آن حجم از نبوغ و دانش در زمینه فیزیک و رها کردن زندگی راحت در آمریکا، متعهدانه و دغدغه‌مند، شال و کلاه کند و از زندگی و دانش و توانش برای انقلاب‌هزینه‌کند و حضور در سخت‌ترین نبردهای جنگی را به جان بخرد، پینینا فردی معمولی نیست و می‌توان پیشتر به زندگی‌اش نزدیک شد و او را مرور کرد.

شهید دکتر مصطفی چمران اگر آمریکایی بود، هالیوود همه توانش را برای ارائه تصویری شیک‌تر و جذاب‌تر از زندگی دراماتیک و ماجراجویانه‌اش به‌کار می‌برد. کسی که باوجود روح حساس و طبع لطیف و عشق به مولانا و عرفان و کار در زمینه نقاشی رنگ روغن و ساخت مجسمه و عکاسی، در جنگ هم فرمانده‌قابل و کم‌نظیری بود.

البته شهید چمران و دیگر فرماندهان شهید جنگ تحمیلی و دیگر شهدای دفاع مقدس و دوره‌های انقلاب و این سال‌ها، مهر تایید شخصیت‌هویت‌مندوباصالتشان‌را‌ازسینما نمی‌گیرند و می‌توان بدون نیاز به این مدیوم هم‌برای مطالعه،سراغ‌زندگی‌آنهارفت‌ونکته‌ها دریافت، اما ویتترین جذاب سینما می‌تواند و این ظرفیت را دارد که در معرفی هنرمندانه آنها نقش مؤثرتری داشته‌باشد.

گرچه سینما و تلویزیون آثاری درباره شهید چمران و مرتبط با او دارد، اما هنوز فضای نمایی کشور از این شخصیت به‌درستی بهره نبرده و می‌توان به زوایای دیگر زندگی و نبردهای او هم پرداخت که قطعا واجد جذابیت‌های دراماتیکی است. سینمای جنگی ایران که با نام سینمای دفاع مقدس شناخته می‌شود، در همه این سال‌ها تنها به شهدای معدودی پرداخته و از کنار انبوهی از شهیدان سال‌های پیروزی انقلاب، جنگ تحمیلی و شهدای سال‌های اخیر گذشته است. در حالی که هرکدام از این فرماندهان شهیدودیگر شهدا،ظرفیت‌های بسیاری برای روایت سینمایی و تلویزیونی و تئاتری دارند.اما به دلایل مختلفی چون دشواری‌های تامین بودجه و امکانات فیلم‌های جنگی، کمبود دغدغه در این مورد به‌خصوص میان برخی سینماگران، نبود فیلمنامه‌های مناسب و جذاب در این زمینه و سازوکارهای نامناسب اکران و...شه‌ای چندانی در سینماندارند. در این صفحه و به مناسبت سالروز شهادت دکتر مصطفی چمران، نگاهی داریم به داشته‌ها و نداشته‌های سینمای ایران درباره شهدا. نداشته‌های ما در این زمینه به قدری زیاد است، تقریبا به اندازه کل شهدای کشور که ما تنها به عنوان نمونه به برخی فرماندهان شهید که شاخصه‌های روایت‌سینمایی را دارند، اشاره کرده‌ایم.

شهید دکتر مصطفی چمران

مسئولیت: وزیر دفاع ملی، فرمانده ستاد جنگ‌های نامنظم **شهادت:** ۳۱ خرداد ۶۰، دهلاویه **فیلم:** ج **کارگردان:** ابراهیم حاتم‌کیا **بازیگر:** فریبز عرب‌نیا **مکت:** فیلم «ج» باوجود برخی امتیازات و این‌که به هر حال سراغ یک روایت سینمایی از حضور دو روزه چمران در پناهو رفت، اما انتقادهایی را هم به دنبال داشت به‌ویژه این جمله حاتم‌کیا که «من چمران خودم را ساخته‌ام». درباره بازی فریبز عرب‌نیا در به نقش شهید چمران هم اظهارنظرهای مختلفی مطرح شد. با وجود تلاش حاتم‌کیا، زندگی شهید چمران همچنان قابلیت ساخت فیلم‌های بهتر و دیگر را دارد. فیلم ج با این‌که با محوریت شهید چمران ساخته شده، اما دو شهید دیگر نیز حضور برجسته‌ای در قصه دارند، شهید علی‌اصغر وصالی، فرمانده بخش اطلاعات خارجی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرمانده دستمال سرخ‌ها و شهید سرتیپ ولی... فلاچی، فرمانده نیروی زمینی ارتش. نقش شهید وصالی را بابک حمیدیان بازی کرد که به خاطر آن برنده سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش مکمل مرد جشنواره فیلم فجر هم شد و سعیدراد هم در نقش تیمسار فلاچی بازی خوبی ارائه داد.

شهید سید حسین علم‌الهدی

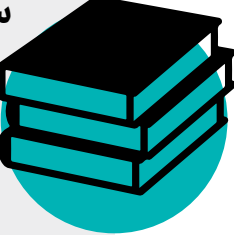
مسئولیت: فرمانده سپاه هویزه در جنگ تحمیلی **شهادت:** ۱۶ دی ۵۹، هویزه، عملیات نصر **فیلم:** زیباتر از زندگی **کارگردان:** انسیه شاه‌حسینی **بازیگر:** حامد کمیلی **مکت:** شهید علم‌الهدی زندگی دراماتیک و پرماجرایی داشته، از آتش زدن یک سیرک مصری و راهپیمایی انقلابی در ظهر عاشورای سال ۵۳ و دستگیری بگریخت تا تشکیل سازمان موحدین برای مبارزه با حکومت پهلوی و فعالیت فرهنگی بعد از انقلاب و حضور در جبهه‌های جنگ تحمیلی. فیلم زیباتر از زندگی که جایزه ملی و سیمرغ بلورین جلوه‌های ویژه میدانی جشنواره فیلم فجر را به دست آورد، به دلآوری‌های شهید علم‌الهدی به عنوان فرمانده سپاه هویزه می‌پردازد. نقش این شهید را در فیلم، حامد کمیلی بازی می‌کند.

شهید محمود کاوه

مسئولیت: فرمانده تیپ ویژه شهدا **شهادت:** ۱۱ شهریور ۶۵، حاج عمران، عملیات کربلای ۲ **فیلم:** شور شیرین **کارگردان:** جواد اردکانی **بازیگر:** حمیدرضا عمارلو **مکت:** جواد اردکانی جزو معدود کارگردان‌های سینماست که دو فیلم سینمایی درباره دو شهید مشهور دفاع مقدس ساخته است. اردکانی در شور شیرین، به رشادت‌های شهید کاوه برای آزادسازی شهر بوکان می‌پردازد. این فیلم در سی‌امین دوره جشنواره فیلم فجر سیمرغ بلورین بهترین فیلم از نگاه ملی را دریافت کرد.

شهید عبدالحسین برونسی

مسئولیت: فرمانده تیپ هجدهم جوادالائمه **شهادت:** ۲۳ اسفند ۶۳، شرق دجله، عملیات بدر **فیلم:** به کیودی یاس **کارگردان:** جواد اردکانی **بازیگر:** داوود عین‌آبادی **مکت:** شهید برونسی هم ظرفیت فراوانی برای روایت سینمایی داشت و کماکان هم دارد. او پیش از این‌که وارد فضای جبهه و جنگ شود، به شغل بنایی می‌پرداخت و سابقه مبارزات علیه حکومت پهلوی، دستگیری و شکنجه را هم داشت. فیلم به کیودی یاس گرچه به دلیل پرداختن به زندگی این شهید واجد ارزش است و برنده جوایزی چون جایزه نگاه ملی و سیمرغ بلورین جلوه‌های ویژه هم در جشنواره فیلم فجر شد، اما انتقادهایی را هم به جهت فنی به همراه داشت. فیلم از هیچ چهره سرشناسی در ترکیب بازیگران بهره نبرد. نکته دیگر درباره شهید برونسی این‌که بیشتر از فیلم، کتاب درباره او موجود

سبیل دارم پس هستم

یک رمان طنز هم آخر هفته منتشر شد از محمدکاظم اخوان برای نوجوانان، اسم کتاب «سبیل سرگردان» است و انتشارات پیدایش آن را منتشر کرده است. «سبیل دارم پس هستم» و «فراموشان» عناوین دو فصل اصلی این رمان هستند. خبر را مهر داده و نوشته که داستان این رمان درباره خاندان اربسلان است که در آن، سبیل داشتن به‌اندازه نان شب واجب است. اگر می‌خواهید این کتاب ۱۶۰ صفحه‌ای را تهیه کنید، ۲۷ هزار تومان باید هزینه کنید.

در سالروز شهادت دکتر چمران، نگاهی کرده‌ایم به همه فیلم‌هایی که درباره شهدا نساخته‌ایم!

داشتن امانداشتن

درباره شهدای کشور چه فیلم‌های اندکی داریم و چه بسیار فیلم که نداریم

است، از جمله خاک‌های نرم کوشک و گلپو و نیمه پنهان ماه و...

شهید بهنام محمدی

مسئولیت: شناسایی مواضع، تجهیزات و نفرات نیروهای عراقی در خرمشهر **شهادت:** ۲۸ مهر ۵۹، خرمشهر **فیلم:** بزرگمرد کوچک **کارگردان:** صادق صادق‌دقیقی **بازیگر:** جواد اسلام‌پور **مکت:** قصه زندگی بهنام محمدی، نوجوان ۱۳ ساله‌ای که در بحبوحه تجاوز عراق و اشغال خرمشهر، حضور بارز و برجسته‌ای داشت، شنیدنی و خواندنی و دیدنی است. او با وجود سن و سال کم، کارهایی کرد که خیلی از بزرگ‌ترها هم جرات آن را نداشتند، یعنی زدن به دل دشمن و شناسایی آنها و گرا دادن به زرمنده‌های ایرانی. این وسط، بازیگوشی‌های نوجوانانه را هم چاشنی کارش می‌کرد تا ماموریت‌هایش را به‌خوبی پیش ببرد. بزرگمرد کوچک که عنوان مناسبی برای شهید بهنام محمدی است، بخش‌هایی از زندگی او را روایت می‌کند. مادر شهید محمدی زمانی درباره پرسرش گفته بود: «او در ۱۲ سالگی به من می‌گفت: می‌خواهم طوری باشم که در آینده سراسر ایران مرا به خوبی یاد کنند و یک قهرمان ملی باشم.»

شهید دریاقلی سورانی

مسئولیت: آگاهسازی مردم آبادان از حمله عراقی‌ها **شهادت:** ۲۸ آبان ۵۹، آبادان **فیلم:** شب واقعه **کارگردان:** شهرام اسدی **بازیگر:** حمید فرخ‌نژاد **مکت:** دریاقلی سورانی به‌خوبی نشان داد که قهرمان شدن و کار بزرگ کردن، لزوما نیاز به ابزار و مصالح خاص و ویژه‌ای ندارد. کاری کافی است فقط غیرت و اراده داشت و دست به کار شد. می‌شد و می‌شود مثل دریاقلی تنها یک اوراقچی ساده باشی اما ناجی یک ملت شوی. دریاقلی سورانی وقتی متوجه نفوذ عراقی‌ها از رودخانه بهمنشیر می‌شود، ۹ کیلومتر از گورستان اتومبیل‌های اوراقی در کوئی ذوالفقاری تا نیروهای خودی را رکاب زد و سپاه آبادان را از حرکت و حمله عراقی‌ها آگاه ساخت. اگر آبادان سقوط می‌کرد، ارتش عراق می‌توانست به اهواز هم حمله کند. فیلم شب واقعه که به کار بزرگ و قهرمانانه دریاقلی می‌پرداخت، تحسین‌هایی را هم در پی داشت و جشنواره فیلم فجر هم جوایزی به دست آورد، از جمله سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه و...

شهید سید علی اندرزگو

مسئولیت: مبارزه علیه رژیم شاه و عضو هیات‌های مؤتلفه اسلامی **شهادت:** ۲ شهریور ۵۷، تهران **فیلم:** تیرباران **کارگردان:** علی‌اصغر شادروان **بازیگر:** مجید مجیدی **مکت:** شهدای پیش از انقلاب و دوران پیروزی انقلاب، ظرفیت فراوانی برای تولید قصه‌هایی سینمایی و تلویزیونی دارند. فیلم تیرباران یکی از معدود آثار نمایی در این زمینه است که بخش‌هایی از زندگی و مبارزات سید علی اندرزگو را روایت می‌کند. مبارزات همیشگی او علیه رژیم پهلوی و تلاش‌های مکرر و ناکام ساواک برای دستگیری او از سال ۴۳ تا سال ۵۷ ادامه دارد. بازی مجیدی در نقش شهید اندرزگو به‌یاد ماندنی است.

شهید عباس دوران

مسئولیت: افسر خلبان شکاری و معاونت عملیات فرماندهی پایگاه سوم شکاری **شهادت:** ۳۰ تیر ۶۱، عملیات بغداد **فیلم:** خلبان **کارگردان:** جمال شورجه **بازیگر:** علی‌دهکردی **مکت:** شهید عباس دوران یکی از درخشان‌ترین خلبان‌های

ایرانی بود که در دوسال اول جنگ بیش از ۲۰ عملیات برون‌مرزی موفق داشت و به دلیل هدف قرار دادن اهداف عراقی‌ها، یکی از کابوس‌های صدام و رژیم بعث بود. صدام پیش از اجلاس سران عدم تعهد در بغداد اعلام کرده بود که هیچ خلبان ایرانی جرات نزدیک شدن به آسمان بغداد برای برهم زدن این اجلاس را ندارد، اما دوران همراه دو خلبان دیگر ایرانی، بی‌اعتنا به این تهدید، به دل آتش دشمن در بغداد زدند. شهامت بی‌نظیر دوران و در نهایت شهادت او، کار خود را کرد و بغداد دیگر جای امنی برای برگزاری اجلاس نبود. جمال شورجه در دو فیلم خلبان و عبور از خط سرخ، رشادت‌های عباس دوران، منصور کاظمیان، محمود اسکندری و ناصر باقری را به تصویر می‌کشد.

شهید علی‌هاشمی

مسئولیت: فرمانده سپاه ششم پاسداران، طراح عملیات خیبر و عملیات بدر **شهادت:** ۴ تیر ۶۷، هویزه **فیلم:** یوسف‌هور **کارگردان:** علی‌اصغر شادروان **بازیگر:** آرش مجیدی **مکت:** علی‌اصغر شادروان هم چون جواد اردکانی، ساخت دو فیلم سینمایی درباره دو شهید را در کارنامه دارد؛ یکی تیرباران درباره شهید اندرزگو و یکی هم مهدین یوسف‌هور درباره شهید علی‌هاشمی که از فرماندهان ارشد سپاه پاسداران در دوران جنگ تحمیلی بود. پیکر این شهید که از او به عنوان طراح عملیات‌های بدر و خیبر نام می‌برند، پس از ۲۲ سال در سال ۸۹ شناسایی و در اهواز به خاک سپرده شد.

جاویدالآثر احمد متوسلیان

مسئولیت: فرمانده لشکر ۲۷ محمد رسول... **فیلم:** ایستاده در غبار **کارگردان:** محمدحسین مهدویان **بازیگر:** هادی حجازی‌فر **مکت:** متوسلیان یکی از برجسته‌ترین فرماندهان جنگ بود، به دلیل سرنوشت نامعلوم او پس از ر بوده شدن توسط اسرائیلی‌ها در لبنان، گمانه‌زنی‌ها درباره حیات یا شهادت متوسلیان می‌پردازد. صراحت فیلمساز و دوری از ملاحظات مرسوم و ارائه یک قهرمان زمینی و ملموس، از مهم‌ترین ویژگی‌های ایستاده در غبار است. هادی حجازی‌فر که پیش از این فیلم، سابقه بازیگری و کارگردانی را داشت، با این شاه‌نقش مشهور شد و حالا یکی از بازیگران پرتعدادر است.

یک هفته با چخوف در تهران

مرکز فرهنگی شهر کتاب برنامه‌ای مجازی راه انداخته با عنوان «یک هفته با چخوف» که اولین برنامه‌اش فردا یکشنبه اول تیر ماه، ساعت ۱۵ با عنوان «نواوری‌های چخوف» و با حضور زهرا محمدی، آبتین گلکار و علی‌اصغر محمدخانی به صورت مجازی از صفحه اینستاگرام مرکز فرهنگی شهر کتاب پخش می‌شود. آن‌طور که ایسنا خبر داده، «نواوری‌های چخوف در عرصه داستان کوتاه، نمایشنامه و حتی شعر مد نظر این بحث‌هاست.

از مزایای کرونا

مدام از آسیب‌هایی که شیوه ویروس کرونا به فعالیت‌های هنری وارد آورده نوشته‌ایم و حالا این را هم بگویم که برای بعضی‌ها خیلی هم بد نشده‌است. از جمله بابک ریاحی پورا آهنگساز، نوازنده گیتار باس و عضو گروه او‌هام که در گفت‌وگو با هنرآرلاین گفته که در این مدت بیش از ۳۰ قطعه ضبط کرده‌است.

دراکولا در دادگاه

گاردین خبر داد ننی مسترسون، بازیگری که با بازی در یکی از نسخه‌های فیلم «دراکولا» می‌شناسیمش، به جرم تجاوز به ۳ زن محاکمه خواهد شد. خبرآرلاین، این خبر را ترجمه کرده و نوشته اگر اتهام مسترسون ثابت شود، ۴۵ سال زندانی خواهد شد.

